

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Problematika dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo

Vypracovala: Jana Páralová
Vedoucí práce: Mgr. Marek Šebeš, Ph.D.

České Budějovice 2013

ABSTRAKT

PÁRALOVÁ, J. Problematika dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo. České Budějovice 2012. Bakalářská práce. Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. Katedra společenských věd. Vedoucí práce Mgr. Marek Šebeš, Ph.D.

Klíčová slova: dlouhodobá nezaměstnanost, aktivní politika zaměstnanosti, okres Znojmo

Bakalářská práce v teoretické části vymezuje klíčové pojmy a představuje hlavní teoretické koncepty, které s tématem dlouhodobé nezaměstnanosti (a nezaměstnanosti jako takové) souvisí. Dále se zaměřuje na faktory a příčiny vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a charakterizuje hlavní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které jsou v České republice využívány.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zhodnocení vývoje dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo v letech 2009 – 2011 podle zvolených kritérií a použití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v roce 2011. Analýza zahrnuje vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti celkově, podle věku, vzdělání, zdravotního stavu a popisují jednotlivé mikroregiony, protože každý má rozdílnou charakteristiku a problematika dlouhodobé nezaměstnanosti je jiná.

V závěru práce shrnu a vyhodnotím jednotlivá zvolená kritéria, čímž odpovím na hlavní výzkumnou otázku.

ABSTRACT

PÁRALOVÁ, J. Issue of long-term unemployment in the district of Znojmo. České Budějovice 2012. Bachelor Thesis. University of South Bohemia in Ceske Budejovice. Pedagogical faculty. Department of Social Sciences. Supervisor Mgr. Marek Šebeš, Ph.D.

Keywords: long-term unemployment, active labor market policy, district of Znojmo

Bachelor thesis in the theoretical part defines key concepts and presents the main theoretical concepts concerning the subject long-term unemployment (and unemployment as such) related. It then focuses on the factors and causes of long-term unemployment and describes the main active employment policy instruments that are in the Czech Republic utilized.

The main objective of this paper is to assess the development of long-term unemployment in the district of Znojmo in the years 2009 - 2011 according to selected criteria and the use of the active employment policy in Jihomoravský kraj in 2011. The analysis includes the development of long-term unemployment in total, by age, education, health and describes the individual micro, because each has different characteristics and problems of long-term unemployment is another.

In conclusion, I will summarize and evaluate the various criteria selected, so to answer the research question.

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum .....

Podpis .....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Marku Šebešovi, Ph.D. za rady, připomínky a metodické vedení práce. Velké díky patří mé rodině a přátelům za jejich podporu a trpělivost.

OBSAH:

1 SOUČASNÝ STAV.....	10
1.1 Nezaměstnanosti.....	10
1.1.1 <i>Stručná charakteristika vývoje trhu práce po roce 1989 .....</i>	<i>11</i>
1.1.2 <i>Typy nezaměstnanosti .....</i>	<i>12</i>
1.2 Dlouhodobá nezaměstnanost.....	13
1.2.1 <i>Dlouhodobá nezaměstnanost v EU.....</i>	<i>15</i>
1.2.2 <i>Faktory a příčiny vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti.....</i>	<i>16</i>
1.2.3 <i>Sociální skupiny nejvíce ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností .....</i>	<i>17</i>
1.3 Legislativa a nezaměstnanost.....	19
1.3.1 <i>Zákon o zaměstnanosti a právo na zaměstnání .....</i>	<i>19</i>
1.3.2 <i>Podpora v nezaměstnanosti.....</i>	<i>20</i>
1.3.3 <i>Vyřazení z evidence uchazečů .....</i>	<i>21</i>
1.3.4 <i>Aktivní politika zaměstnanosti.....</i>	<i>22</i>
1.3.5 <i>Stručná charakteristika okresu Znojmo .....</i>	<i>24</i>
2 CÍL PRÁCE.....	27
3 METODIKA.....	28
4 VÝSLEDKY	29
4.1 Analýza dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo	29
4.1.1 <i>Charakteristika mikroregionůokresu Znojmo a dlouhodobá nezaměstnanost..</i>	<i>30</i>

4.2	Struktura dlouhodobě nezaměstnaných	32
4.2.1	<i>Struktura dlouhodobě nezaměstnaných podle věku</i>	32
4.2.2	<i>Struktura dlouhodobě nezaměstnaných se zdravotním postižením</i>	34
4.2.3	<i>Struktura dlouhodobě nezaměstnaných podle vzdělání</i>	35
4.3	Aktivní politika zaměstnanosti	36
4.3.1	<i>Rekvalifikace</i>	40
4.4	Evropské sociální fondy a aktivní politika zaměstnanosti	42
4.4.1	<i>Šance pro Vás v Jihomoravském kraji</i>	43
4.4.2	<i>Po roce do práce v Jihomoravském kraji</i>	44
4.4.3	<i>45 plus v Jihomoravském kraji</i>	45
5	DISKUSE	47
6	ZÁVĚR	50
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	52
8	PŘÍLOHY	55

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo, který se nachází v Jihomoravském kraji. Okres Znojmo jsem si zvolila, protože v tomto okrese žiji a problematika dlouhodobé nezaměstnanosti jako takové se mě při hledání budoucího zaměstnání může dotknout.

Okres Znojmo je jedním z největších okresů České republiky. Na své rozloze 1590 km² se nachází 144 obcí a okres čítá necelých 114 000 obyvatel. V okrese se nenachází žádné větší město, největším a také okresním městem je Znojmo. Jedná se o zemědělsko průmyslový okres, a to se také velkou mírou odráží na trhu práce.¹

Teoretická část bakalářské práce vymezuje klíčové pojmy související s dlouhodobou nezaměstnaností. Dále se zaměřuje na faktory, příčiny a skupiny nejvíce ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností a charakterizuje hlavní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které jsou v České republice využívány. Bude podána stručná charakteristika sledovaného okresu.

Cílem práce je odpovědět na hlavní výzkumnou otázku: *Jaký byl vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo z hlediska jednotlivých kritérií v letech 2009 – 2011?* A dílčí výzkumnou otázku: *Jaké byly v roce 2011 nabízené nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji a programy pro dlouhodobě nezaměstnané podporované z Evropského sociálního fondu?* Vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti budu analyzovat podle následujících kritérií, a to věku, vzdělání a zdravotního stavu. Informace o dlouhodobé nezaměstnanosti na úrovni okresů nejsou veřejně přístupné. Na základě telefonátu na úřad Ministerstva práce a sociálních věcí a díky vstřícnosti pracovnice úřadu mi byly právě poskytnuty pouze tyto informace. Z tohoto důvodu jsem analýzu zaměřila pouze na výše zmíněná kritéria. Jako dílčí analýzu provedu souhrn nabízených nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v rámci Jihomoravského kraje a vyberu projekty z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, které byli financovány z prostředků Evropských sociálních fondů.

---

¹Aktuálně – okres Znojmo , aktualizace 24. 6. 2013, [cit. 2013-06-24]. Dostupné z WWW:

□ http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/aktualne_okres_znojmo □

V metodice popíší předmět výzkumu a použité výzkumné techniky. Závěrem shrnu poznatky, které z analýzy dlouhodobé nezaměstnanosti vyplývají.

1 SOUČASNÝ STAV

1.1 Nezaměstnanosti

Práce patří k základním atributům člověka. Je určující pro ekonomický a sociální status jedince, rodinu, ale také se odráží ve stabilitě a prosperitě celé společnosti. Trh práce je specifický trh, jehož specifika plynou z toho, že práce je funkcí pracovní síly, proto je úzce vázána s člověkem.² Trh práce je ovlivněn mnoha faktory, nejen kvalifikací uchazečů a poptávkou hospodářských organizací, ale také pohlavím, věkem, rasou a bydlištěm.³ Nezaměstnanost je v mnoha společnostech velkým sociálním problémem. Jedná se o velmi složitý jev. Pro řešení tohoto fenoménu je třeba mít celou řadu dat, informací, a proto tento jev nelze hodnotit pouze globálně. Nezaměstnaností nejsou ohroženy všechny pracovní skupiny stejně. K rizikovým skupinám patří nejčastěji mladiství a absolventi škol, ženy, zdravotně postižení a občané v předdůchodovém věku. Další skupinu lidí, kterou tento jev postihuje, jsou osoby s nižším vzděláním a nižší kvalifikací. Důležitým aspektem je také doba, po kterou je osoba nezaměstnaná. Čím delší interval, kdy je osoba nezaměstnaná, tím horší a nákladnější je návrat na trh práce.⁴ Za nezaměstnaného je považován člověk, který aktivně hledá práci, je schopný práce a ochotný pracovat, ale nemá placené zaměstnání.⁵

Nezaměstnanost je všeobecně brána jako negativní jev, však může mít i pozitivní vlivy, zejména na změny ve struktuře ekonomiky, na flexibilitu a motivaci pracovní síly. I přes toto tvrzení, převažují negativní aspekty a důsledky nezaměstnanosti mají v zásadě dvojitý charakter, a to ekonomický a sociální.

---

² KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 3. Vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005, s. 283-284. ISBN 80-7357-050-5.

³ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. s. 262. ISBN 80-7178-535-0.

⁴ KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 3. Vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005, s. 286-287. ISBN 80-7357-050-5.

⁵ MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2003, s. 125. ISBN 80-7178-549-0.

1.1.1 Stručná charakteristika vývoje trhu práce po roce 1989

K této současné charakteristice problematiky nezaměstnanosti vedla dlouhá cesta vývoje společnosti. Současný stav je primárně výsledkem vývoje trhu práce po roce 1989.

V letech 1948- 1989 u nás podle sovětských vzorů docházelo v sociálně-ekonomických oblastech ke změně postojů. Hlavně v oblasti k právu na práci, zaměstnanost i nezaměstnanost. „ *Nezaměstnanost se trestala jako sociální parazitismus.* “ Zaměstnávání bylo řízeno plánem pracovních sil a slovo nezaměstnanost zcela vymizelo nejen ze slovníku. Nezaměstnanost byla nazývána čekání na umístění. Snaha zaměstnat všechny práce schopné občany ovšem měla jedno velké negativum. Vedla k přezaměstnanosti a to mělo za následek nízkou produktivitu práce. Po zahájení transformace českého trhu práce bylo nezbytné očekávat prudký nárůst nezaměstnanosti. Nezaměstnanost se stala novým fenoménem. Nastaly legislativní a institucionální změny v oblasti zaměstnanosti. Byly zřízeny úřady práce a byl přijat zákon č.1/1991 Sb., o zaměstnanosti.⁶

Tab 1. Míra registrované nezaměstnanosti v ČR (stav k 31. 12.)⁷

Rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
%	0,66	4,13	2,57	3,52	3,19	2,93	3,52	5,23	7,48	9,37	8,78
Rok	2001	2002	2003	2004	2004*	2005	2006	2007	2008	2009	2010
%	8,9	9,81	10,31	10,33	9,47*	8,88	7,67	5,98	5,96	9,24	9,57

* nová metodika platná od 1. července 2004

Dá se říct, že vývoj nezaměstnanosti v České republice prošel třemi vzájemně se prolínajícími etapami. V první etapě (1990-1992) docházelo spíše k přechodu pracovníků na atraktivnější pracovní pozice do sektoru služeb nebo za podnikáním.⁸

⁶ TOMEŠ, I. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2009, s. 207. ISBN 978-80-7367-483-0.

⁷ Míra registrované nezaměstnanosti v ČR (stav k 31. 12.), aktualizace 27. 1. 2012, [cit. 2012-12-17]. Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_nezamestnanost

⁸ KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 3. Vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005, s. 296-297. ISBN 80-7357-050-5.

V roce 1992 byl přijat model zkrácení doby výplaty podpor v nezaměstnanosti po dobu šesti měsíců. Toto opatření mělo motivovat nezaměstnané k větší snaze si najít nové zaměstnání.⁹ Díky tomuto opatření byla míra nezaměstnanosti a dlouhodobá nezaměstnanost poměrně nízká. V druhé etapě (1993-1997) míra nezaměstnanosti postupně vzrůstala. Rostly nároky na pracovní výkon a flexibilitu pracovníků. Podniky byly dostatečně uvěřovány, byla tolerována jejich zadluženost a toto mělo za důsledek utlumení růstu míry nezaměstnanosti. Ve třetí etapě (od roku 1998) s rostoucími nároky na trhu práce, rostla celková míra nezaměstnanosti, ale i počty dlouhodobě nezaměstnaných.¹⁰ Nejčastější příčiny tohoto jevu jsou uváděny, odchod pracujících důchodců, odchod žen, které se chtěly věnovat své rodině a v neposlední řadě přechod pracujících do sektoru služeb a rozvoj drobného podnikání.¹¹

1.1.2 Typy nezaměstnanosti

Trh práce rozlišuje tyto typy nezaměstnanosti:

Frikční nezaměstnanost

Vzniká, když se zaměstnaná osoba dobrovolně vzdá pracovního místa z toho důvodu, že si hledá jiné pracovní místo.

Strukturální nezaměstnanost

Strukturální nezaměstnanost je způsobena zvyšující se nabídkou práce určitého druhu, kdy se potencionální uchazeči nejsou schopni tak rychle adaptovat na tato pracovní místa.¹²

Sezonní nezaměstnanost

Sezonní nezaměstnanost způsobuje rostoucí poptávka po práci a její nedostatečná nabídka. Nejvíce charakteristická je pro zemědělské oblasti, bývá také spojována se službami a stavebnictvím. Je úzce spjatá s přírodními cykly,

---

⁹ TOMĚŠ, I. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2009, s. 208. ISBN 978-80-7367-483-0.

¹⁰ KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 3. Vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005, s. 297. ISBN 80-7357-050-5.

¹¹ TOMĚŠ, I. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2009, s. 207. ISBN 978-80-7367-483-0.

¹² POTŮČEK, M. *Sociální politika*. Studijní svazek, 7. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. s. 63. ISBN 80-85850-01-X.

hlavně v zimních měsících, kdy nemohou být některé pracovní činnosti vykonávány.¹³

Mimo typy nezaměstnanosti uvedené výše můžeme rozdělit nezaměstnanost následovně:

- ♦ skrytá nezaměstnanost zahrnuje osoby, které nejsou zaregistrovány na úřadu práce, nepracují nebo pracují, ale nemají formální smlouvu se zaměstnavatelem;
- ♦ neúplná nezaměstnanost je tvořena lidmi se sníženým pracovním úvazkem nebo lidmi, kteří nevyužívají svojí kvalifikaci;¹⁴
- ♦ nepravá nezaměstnanost je tvořena lidmi, jež si nehledají práci, snaží se vyčerpat v plné míře podporu v nezaměstnanosti nebo jsou zaregistrováni na úřadu práce, ale pracují nelegálně;
- ♦ job stagnation je projevem nespokojenosti se svým zaměstnáním, lidé, i když jsou nespokojeni, nehledají jiné pracovní místo.¹⁵

1.2 Dlouhodobá nezaměstnanost

Dlouhodobá nezaměstnanost je jedním ze závažných problémů na trhu práce. Dlouhodobě nezaměstnaní jsou osoby, které jsou evidovány na úřadu práce déle jak 12 měsíců. Zařazení těchto jedinců zpět na trh práce je složitější hned z několika důvodů. Dlouhodobě nezaměstnaní lidé ztrácejí kvalifikaci, pracovní návyky a celkově se u nich mění životní styl. Jsou zvyklí na příjem sociálních dávek a tato situace jim většinou vyhovuje, a proto nemají potřebu si hledat zaměstnání. Dlouhodobá nezaměstnanost sebou nese rizika v podobě vyloučení ze společenského, politického a kulturního života dlouhodobě nezaměstnaných.¹⁶ Dlouhodobá nezaměstnanost se vyjadřuje pomocí míry dlouhodobé nezaměstnanosti, která „ ... vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných jeden

---

¹³ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Studijní texty, 6. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. s. 20. ISBN 80-901424-98-4.

¹⁴ MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2003, s. 125. ISBN 80-7178-549-0.

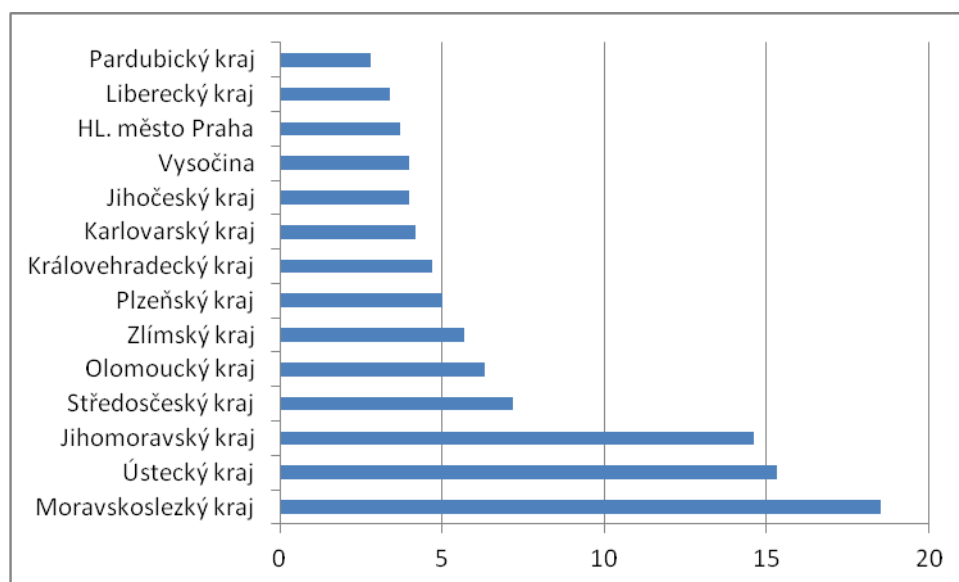
¹⁵ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Studijní texty, 6. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. s. 21-22. ISBN 80-901424-98-4.

¹⁶ KOTÝNKOVÁ, M. *Sociální ochrana chudých v České republice*. 1. Vydání. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007, s. 53-54. ISBN 978-80-245-1302-7.

rok a déle na celkové pracovní síle (v procentech), kde v čitateli je počet nezaměstnaných jeden rok a déle a ve jmenovateli je celkový počet osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním plus celkový počet nezaměstnaných“.¹⁷

V roce 2011 bylo v České republice 337 900 nezaměstnaných z toho 144 000 dlouhodobě, což činí necelých 43% z celkového počtu všech nezaměstnaných. Z grafu č. 1 jasně vyplývá, že nejvíce postiženými kraji dlouhodobou nezaměstnaností jsou kraje Moravskoslezský 18,5%, Ústecký 15,3% a Jihomoravský 14,9%. Naopak kraje s nejmenší mírou dlouhodobé nezaměstnanosti jsou kraje Pardubický 2,8%, Liberecký 3,4% a hlavní město Praha 3,4%.¹⁸

Graf č.1: Počty dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. 2011 v %

Zdroj: www.czso.cz

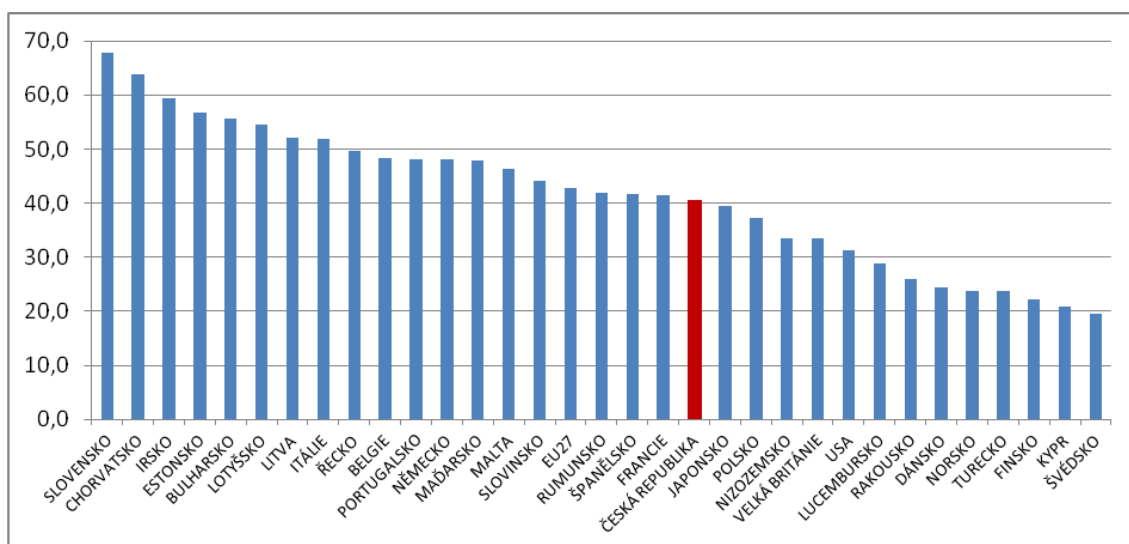
¹⁷ Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - Metodika, aktualizace 2. 11. 2012, [cit. 2012-12-06]. Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zam_vsps

¹⁸ Dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů, aktualizace 14. 1. 2013, [cit. 2013-06-06]. Dostupný z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F300406AC4/\\$File/310111q4114.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F300406AC4/$File/310111q4114.pdf)

1.2.1. Dlouhodobá nezaměstnanost v EU

V evropských zemích dosahuje dlouhodobá nezaměstnanost vysokých hodnot. Ve druhém čtvrtletí roku 2012 představoval počet dlouhodobě nezaměstnaných 11,1 milionů Evropanů, což je 4,6% aktivní populace. V roce 2011 se 70% všech dlouhodobě nezaměstnaných v EU-27 koncentrovalo do šesti největších členských států, jen 21% z celkového počtu dlouhodobě nezaměstnaných tvořilo Španělsko. Z grafu je vidět, že s dlouhodobou nezaměstnaností se nejvíce potýkají státy Slovensko 67,9%, Chorvatsko 63,8%, Irsko 59,3% a Estonsko 56,8%.¹⁹

Graf č. 2: Míra dlouhodobé nezaměstnanosti v EU v roce 2011

Zdroj: Eurostat - <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

¹⁹ Návrh zprávy o zaměstnanosti, [cit. 2013-06-12]. Dostupný z WWW:
□ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_emplr_cs.pdf □

1.2.2 Faktory a příčiny vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti

Mezi hlavní příčiny dlouhodobé nezaměstnanosti můžeme zařadit:

- ♦ strukturální problémy trhu práce
- ♦ nízkou nebo neodpovídající kvalifikaci, vzdělání nebo nedostatek praxe
- ♦ bariéry zaměstnání (zdravotní omezení, skloubit zaměstnání s péčí o rodinného příslušníka, obtížnost dojíždění)
- ♦ postoje zaměstnavatelů, zvláště jejich nízkou ochotu při přijímání rizikové pracovní síly
- ♦ malou úspěšnost úřadů práce při uplatňování dlouhodobě nezaměstnaných lidí
- ♦ problém s motivací nezaměstnaných.²⁰

Délku nezaměstnanosti ovlivňuje věk, vzdělání, pohlaví, zdravotní stav nebo stav a příslušnost k určité sociální skupině. Z hlediska dlouhodobé nezaměstnanosti jsou nejvíce ohroženi lidé s nedostatečnou kvalifikací a nízkou úrovní vzdělání, starší lidé, ženy, příslušníci minorit a přistěhovalci. U dlouhodobě nezaměstnaných se kumuluje větší počet zátěžových faktorů. Lidé většinou přestávají svou situaci zvládat, někteří jedinci nejsou schopni sociální adaptace, mají sklony k alkoholismu nebo drogám a není vyloučeno páchání kriminálních činů.²¹

Vysoké podpory v nezaměstnanosti jsou jedním z důležitých faktorů, které vysokou měrou ovlivňují dlouhodobou nezaměstnanost. Čím jsou podpory v nezaměstnanosti vyšší a jejich vyplácení delší, tím víc slábne úsilí a motivace nezaměstnaných, aby si našli nové pracovní místo. Člověk si rychle zvykne, že nepracuje, vypadne z každodenního rytmu a odvykne denním povinnostem. Zjistí, že z podpory se dá žít, i když skromněji, ale pro některé nezaměstnané je to pohodlnější život. Proto mnoho dlouhodobě nezaměstnaných propadá tomuto životnímu stylu než by hledali zaměstnání.²²

---

²⁰ HORA, O. *Strategie dlouhodobě nezaměstnaných (souhrnná zpráva z výzkumu)*. 1. vydání. Praha: VÚPSV, v.v.i. 2008. s. 140. ISBN 978-80-87007-98-3.

²¹ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. s. 732-734. ISBN 80-7178-802-3.

²² BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2003. s. 87. ISBN 80-86429-16-4.

1.2.3 Sociální skupiny nejvíce ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností

Dlouhodobou nezaměstnaností nejsou ohroženy všechny sociální skupiny stejnou mírou. Jedná se o mnoho charakteristik, které vyčleňují skupiny lidí s vyšším rizikem a předurčují je pro dlouhodobou nezaměstnanost nebo s rizikem opakované nezaměstnanosti. Tyto skupiny nacházejí uplatnění na sekundárním trhu práce a méně placených pracovních místech, což působí nejistoty v budoucím zaměstnání. Proto pro tyto skupiny musí být zajištěna zvýšená pomoc pracovní profesního a psychologického poradenství a přednostně se o ně stará politika zaměstnanosti. Do této skupiny patří ženy, mladí lidé, zdravotně postižení lidé, lidé s nízkým vzděláním, starší lidé, etnika (nejvíce romské) a také přicházející imigranti.²³

Lidé bez kvalifikace tvoří nejpočetnější skupinu dlouhodobě nezaměstnaných. Z větší části ji tvoří zejména mladí lidé a absolventi středních škol. Jsou to lidé, kteří se podílí na deviantním chování, alkoholici, recidivisté a lidé sociálně nepřizpůsobiví. Dochází k vyčleňování těchto lidí ze společnosti. Tvoří skupinu, která žije ze státních podpor, sociálního zabezpečení a jsou v trvalé závislosti na podpoře státu. Proces utváření této skupiny je specifický, závisí především na délce nezaměstnanosti a je ovlivněn dalšími faktory sociálního prostředí.²⁴

Starší lidé zejména v předdůchodovém věku jsou skupinou ohroženou dlouhodobou nezaměstnaností. I když mají větší zkušenosti než mladí lidé, pro zaměstnavatele se jeví jako horší investice. Pokud je takový člověk znovu zaměstnaný nemůže se většinou vyrovnat s pocity neuspokojení a nevyužití. Uzavírá se do sebe, promýšlí své jednání a chování a snaží se nevyvolávat situace, kde by byli negativně hodnoceni svým zaměstnavatelem. Tím, že se takto chová, zmenšuje svou kreativitu a pracovní zapojení a výsledek bývá takový, že o práci stejně přijde. Čím má člověk vyšší věk, tím má pevnější návyky a tím pádem se pomaleji a hůře přizpůsobuje novým životním situacím. Ztráta zaměstnání nebo odchod do důchodu může být pro mnoho jedinců velmi silným stresujícím faktorem. Tato ztráta bývá doprovázena poklesem

²³ BUCHTOVÁ, B. Sociální psychologie nezaměstnanosti. In VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. (ed.) *Aplikovaná sociální psychologie II*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, spol. s r.o., 2001, s. 103. ISBN 80-247-0042-5.

²⁴ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vydání. Praha: Grada, 2002. s. 114. ISBN 80-247-9006-8.

příjmu a životní úrovně, nezaměstnaný ztrácí kontakty a mohou se objevit zdravotní problémy. Prožívání těchto změn je velkou mírou ovlivněno inteligencí, společenským postavením a rodinným zázemím jedince.²⁵

Dlouhodobě nezaměstnaní mladí lidé mají většinou problém se získáním pracovních návyků. Zvyknou si na pobírání podpory, jelikož jsou většinou svobodní, žijí u rodičů a ti jim poskytují finanční prostředky. Proto nemají potřebu a nejsou motivováni pro hledání dalšího zaměstnání. Zvyšuje se u nich riziko asociálního chování. Sdružují se v partách, užívají drogy, kradou a chovají se vandalsky. Nerespektují společnost a její normy, protože nemají příliš co ztratit.²⁶ Z toho plyne, že pokud si v čas mladí neosvojí svoje pracovní návyky, nebudou schopni ani v dospělosti pracovat. Toto může vést k úplnému vyřazení ze společnosti.²⁷

Role ženy a muže se na trhu práce výrazným způsobem liší. Postavení ženy je spojeno s mateřstvím, péčí o děti, rodinu a domácnost. Pokud žena ztratí zaměstnání v důsledku mateřství, není natolik stigmatizována jako muž. Péče o rodinu a dítě ji před těmito pocity uchrání. Pokud muž ztratí zaměstnání, je to pro něj větší psychická zátěž než pro ženu. Muž nezaměstnanost spojuje s neschopností zabezpečit svou rodinu.²⁸

Faktory, které ovlivňují ženy od návratu do zaměstnání:

- ♦ věk, počet dětí,
- ♦ možnost být s dítětem doma, zvláště pokud je malé,
- ♦ nemá žádnou blízkou osobu, která by se o dítě starala,
- ♦ nechce svěřit děti cizím osobám,
- ♦ nemůže sehnat adekvátní zaměstnání a veřejnou péči o dítě.²⁹

Zdravotně postižení lidé tvoří další velkou skupinu dlouhodobě nezaměstnaných. Vzhledem k rostoucím nárokům na trhu práce, mají tyto osoby stále menší možnost se uplatnit. Evidence zdravotně postižených lidí několikanásobně převyšuje počet zdravých jedinců na úřadech práce. Jejich situace je často bezvýchodná

---

²⁵ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vydání. Praha: Grada, 2002. s. 111-112. ISBN 80-247-9006-8.

²⁶ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. s. 742. ISBN 80-7178-802-3.

²⁷ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vydání. Praha: Grada, 2002. s. 110. ISBN 80-247-9006-8.

²⁸ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. s. 740-741. ISBN 80-7178-802-3.

²⁹ HORA, O. *Strategie dlouhodobě nezaměstnaných (souhrnná zpráva z výzkumu)*. 1. vydání. Praha: VÚPSV, v.v.i. 2008. s. 72. ISBN 978-80-87007-98-3.

a činí tak starost své rodině. Dostávají se psychické, sociální a ekonomické potíže a většina se může cítit, tak že je na pokrajích žití v lidsky důstojných podmínkách. Pro zaměstnavatele jsou zdravotně postižení lidé neperspektivní pracovní silou, protože jejich zaměstnávání je spojeno s náklady na vybavení pracoviště např. bezbariérovými přístupy a speciálními pomůckami.³⁰

Nezaměstnanost a dlouhodobá nezaměstnanost vůbec je vážným problémem etnických skupin a minorit, zejména pokud se jedná o romské příslušníky. Vzhledem k rostoucím nárokům na trhu práce a nedostatečnou kvalifikací Romů, bude tato skupina získávat zaměstnání jen s obtížemi. Většina Romů má jen základní vzdělání nebo vůbec základní vzdělání nedokončili, proto je jejich uplatnění na trhu práce minimální. Jsou závislí na sociálních dávkách. Romské etnikum tvoří početnou skupinu, a tudíž to znamená velkou zátěž pro ekonomiku státu.³¹

1.3 Legislativa a nezaměstnanost

1.3.1 Zákon o zaměstnanosti a právo na zaměstnání

Právo na práci je v České republice zakotveno v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen zákon). Tento zákon upravuje zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, jejím hlavním cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti. Právo na zaměstnání má každá fyzická osoba, která chce a může pracovat, o práci se uchází v pracovněprávním vztahu, zákon ustanovuje zprostředkování zaměstnání a poskytování dalších služeb, které jsou stanoveny tímto zákonem. Práva na zaměstnání zahrnuje tři hlavní oblasti:

- ♦ právo na zprostředkování vhodného zaměstnání,
- ♦ právo na rekvalifikaci
- ♦ právo na podporu v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci.³²

---

³⁰ BUCHTOVÁ, B. Sociální psychologie nezaměstnanosti. In VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. (ed.) *Aplikovaná sociální psychologie II*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, spol. s r.o., 2001, s. 105. ISBN 80-247-0042-5

³¹ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vydání. Praha: Grada, 2002. s. 114-115. ISBN 80-247-9006-8.

³² KAHOUN, V. A KOL., *Sociální zabezpečení*. Praha: TRITON, 2009, s. 412. ISBN 978-80-7387-346-2.

Novelizace zákona proběhla 1. 1. 2012.³³ Zákon ukládá občanovi právo si zvolit a zabezpečit zaměstnání na území České republiky popřípadě v zahraničí. Nesmí být diskriminován v souvislosti s nabízenou pracovní příležitostí a nesmí být od uchazeče vyžadovány informace, které ho mohli diskriminovat. Z tohoto plyne, že není automatická povinnost státu zajistit svým občanům zaměstnání tak jak tomu bylo před rokem 1989, ale snaží se vytvořit podmínky pro realizaci tohoto práva.³⁴

1.3.2 Podpora v nezaměstnanosti

Na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč nárok v případě, že v předchozím zaměstnání setrval v délce alespoň dvanácti měsíců, požádal úřad práce, kde je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a ke dni, ke kterému mu má být podpora v nezaměstnanosti přiznána nepobírá starobní důchod. Nárok na podporu v nezaměstnanosti uchazeč o zaměstnání ztrácí v případě, kdy hrubě poruší pracovní předpisy, které se vztahují k vykonávané práci, pokud má výsluhový příspěvek vyšší než je vypočítaná podpora v nezaměstnanosti a pokud vykonává nekolidující zaměstnání ke dni, k němuž má být podpora přiznána.³⁵ Podpora v nezaměstnanosti je uchazeči o zaměstnání poskytována v podpůrčí době a to:

- do 50 let věku - 5 měsíců,
- od 50 do 55 let věku - 8 měsíců,
- nad 55 let věku - 11 měsíců.

Podpora v nezaměstnanosti se vyměřuje z průměrného měsíčního čistého výdělku, kterého uchazeč o zaměstnání dosáhl v posledním ukončeném zaměstnání. Výše podpory v nezaměstnanosti v prvních dvou měsících podpůrčí doby činí 65%, další dva měsíce 50% a po zbývajících podpůrčí dobu 45%. Uchazeč o zaměstnání může pobírat

---

³³ Sociální reforma, změna 2012, aktualizace 19. 12. 2011. [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:

□ <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/> □

³⁴ TOMĚŠ, I. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2009, s. 209-210. ISBN 978-80-7367-483-0.

³⁵ Základní práva a povinnosti uchazeče a zájemce o zaměstnání, aktualizace 27. 2. 2012. [cit. 2012-12-17].

Dostupný z WWW: □ http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/pravpov_uch □

podporu v nezaměstnanosti 45% po zbytek podpůrní doby, pokud bez vážného důvodu ukončil poslední zaměstnání sám nebo dohodou se zaměstnavatelem.³⁶

V případě, pokud nejde stanovit výše průměrného měsíčního čistého výdělku nebo uchazeč nemůže bez svého zavinění osvědčit výši průměrného měsíčního výdělku, pak podpora v nezaměstnanosti činí:

- ♦ první 2 měsíce – 0,15 násobku,
- ♦ další 2 měsíce – 0,12 násobku,
- ♦ po zbývajících podpůrní dobu – 0,11 násobku

průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářního roku, ve kterém byla podpora žádána. Pro rok 2012 je výše průměrné měsíční mzdy 23 726 Kč.

1.3.3 Vyřazení z evidence uchazečů

Uchazeč o zaměstnání může být vyřazen z evidence úřadu práce jestliže:

- ♦ odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání,
- ♦ odmítne nastoupit na rekvalifikaci nebo neplní povinnosti související s rekvalifikací,
- ♦ nespolupracuje při vytváření individuálního akčního plánu,
- ♦ odmítne vykonávat veřejnou službu v případě, je-li veden v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 2 měsíce,
- ♦ odmítne se podrobit vyšetření zdravotního stavu,
- ♦ maří činnost úřadu práce.

Do evidence uchazečů o zaměstnání může být uchazeč znovu zařazen po uplynutí doby šesti měsíců ode dne vyřazení, pokud si znovu podá novou písemnou žádost o zprostředkování zaměstnání.³⁷

---

³⁶ Sociální reforma, změna 2012, aktualizace 19. 12. 2011. [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:

□<http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/>□

³⁷ Základní práva a povinnosti uchazeče a zájemce o zaměstnání, aktualizace 27. 2. 2012. [cit. 2012-12-17]. Dostupný z WWW:
<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/pravpov_uch>

1.3.4 Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti je součástí státní politiky zaměstnanosti. Jedná se o jeden z nástrojů podporující zřizování pracovních míst, poskytování finančních příspěvků pro zaměstnavatele, ale hlavně pro uchazeče samotné. Nedílnou součástí aktivní politiky zaměstnanosti je také poradenství a cílené programy k řešení zaměstnanosti.³⁸ Aktivní politika zaměstnanosti a její nástroje mají urychlit návrat nezaměstnaných na trh práce.³⁹ Aktivní politika zaměstnanosti je ukotvena v zákoně o zaměstnanosti § 104 - 107. Tato politika je financována z prostředků státního rozpočtu. Z těchto prostředků lze přispívat na programy, které mají regionální nebo celostátní charakter, rovněž přispívají na zahraniční projekty, které vedou k rozvoji nových nástrojů a opatření aktivní politiky.⁴⁰

Do nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti řadíme:

Rekvalifikace – slouží k rozšíření stávající kvalifikace nebo získání nové kvalifikace uchazečů, kteří hledají vhodné zaměstnání. Rekvalifikace tak přináší nové či další uplatnění nezaměstnanému na trhu práce a na základě smluvních podmínek mezi úřadem práce a uchazečem o zaměstnání, jsou úřadem práce hrazeny náklady spojené s rekvalifikací. Nejčastější účastníci rekvalifikace jsou ženy, mladí a dlouhodobě nezaměstnaní a lidé bez maturity.

Investiční pobídky – slouží zaměstnavateli k vytvoření nových pracovních míst, rekvalifikací, školení nových zaměstnanců, ale pod podmínkou, že míra nezaměstnanosti v daném místě je vyšší, než míra nezaměstnanosti v celé České republice.

Veřejně prospěšné práce – jedná se o krátkodobé pracovní umístění uchazečů na dobu ne delší, než je dvanáct měsíců. V tomto případě se jedná o sezonní práce, jako je úklid ve městech a obcích, údržba zeleně, stavební práce a jiné činnosti. Hlavním cílem je motivovat uchazeče, aby neztratili pracovní návyky,

³⁸ Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, aktualizace 23. 1. 2012. [cit. 2012-03-06]. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>>

³⁹ MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2003, s. 25. ISBN 80-7178-549-0.

⁴⁰ TOMĚŠ, I. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2009, s. 212-213. ISBN 978-80-7367-483-0.

udrželi si nebo získali nové pracovní místo a v neposlední řadě, po uplynutí této doby, mají v plném rozsahu nárok na podporu v nezaměstnanosti.⁴¹

Veřejná služba – přechází od 1. 1. 2012 na Úřad práce ČR. Hlavním cílem veřejné služby, je motivace a získání pracovních návyků dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů, omezení nelegální práce a posílení přístupu k hledání zaměstnání. Cílovou skupinu tvoří uchazeči vedeni v evidenci úřadu práce déle než jeden rok. Dohody o vykonání veřejné služby budou uzavírány na 20 hodin měsíčně. Pro výběr vhodných uchazečů bude zohledněn jejich zdravotní stav, motivovanost uchazeče, kvalifikace, rodinný stav, možnosti dojížděky a finanční možnosti. Další podmínkou je účast klienta na ostatních nástrojích aktivní politiky zaměstnanosti. Pro organizaci veřejné služby bude využíváno nástroje veřejně prospěšné práce. Pro zvýšení uplatnění klientů je vhodné provázat veřejnou službu s nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti veřejně prospěšné práce nebo společensky účelná pracovní místa, tak aby se mohly vytvořit nové pracovní příležitosti.⁴²

Společensky účelná pracovní místa – tato místa slouží k zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní umístění včetně zahájení samostatné výdělečné činnosti. Příspěvek může být poskytován po dobu šesti měsíců u osob se zvláštním přístupem až jeden rok.

Příspěvek na zapracování – příspěvek je zaměstnavateli poskytován na základě dohody s úřadem práce. Do pracovního poměru jsou přijímáni uchazeči, kterým je věnována zvýšená péče. Doba poskytování příspěvku je maximálně tři měsíce a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy.

Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program – příspěvek je poskytován zaměstnavateli, který přechází na nový výrobní program nebo dochází k zásadním technologickým změnám ve výrobě, popřípadě změnám předmětu podnikání a nemůže poskytnout svým zaměstnancům práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. Příspěvek je možné poskytovat jako

---

⁴¹ TOMEŠ, I. *Obory sociální politiky*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2011, s. 106-107. ISBN 978-80-7367-868-5.

⁴² Ústní sdělení Jany Langové, sociální pracovnice Úřadu práce ve Znojmě dne 14. 3. 2012

částečnou náhradu mzdy po dobu šesti měsíců, měsíční příspěvek může činit maximálně polovinu minimální mzdy.⁴³

Do nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti lze zařadit opatření na podporu zaměstnanosti osob se zdravotním postižením.⁴⁴ Jedná se o:

Chráněná pracovní místa – pracovní místo je vytvořené zaměstnavatelem pro osoby se zdravotním postižením. Může se jednat o chráněná pracovní místa v domácnostech zdravotně postižených osob nebo k poskytnutí příspěvku, pokud se zdravotně postižená osoba rozhodne vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Chráněná pracovní místa musí zaměstnavatel provozovat minimálně dvacet čtyři měsíců a pak mu je na základě písemné dohody s úřadem práce vyplacen příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů.

Chráněná pracovní dílna – jedná se o pracoviště, kde pracuje v průměru 60% zaměstnanců se zdravotním postižením. Chráněná pracovní dílna musí být přizpůsobena pro osoby zdravotně postižené a to pro jejich specifické potřeby. Provoz tohoto místa musí trvat minimálně dvacet čtyři měsíců a na základě písemné dohody s úřadem práce je zaměstnavateli vyplacena úhrada na provozní náklady.⁴⁵

1.3.5. Stručná charakteristika okresu Znojmo

Okres Znojmo leží v Jihomoravském kraji, okresním městem je Znojmo. Okres se svou rozlohou 159 039 ha řadí k největším okresům v České republice. Ze severu sousedí s okresem Brno-venkov, na východě s okresem Břeclav, na severozápadě s okresem Třebíč, na západě má velmi krátkou hranici s okresem Jindřichův Hradec a jižně sousedí s Rakouskem. Tato poloha vybraného okresu velmi silně ovlivňuje nejen velké zastoupení pracovních sil v primárním sektoru a také dojezdnost za prací do blízkého Rakouska a také Brna.

⁴³Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, aktualizace 23. 1. 2012. [cit. 2012-03-06]. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

⁴⁴TOMEŠ, I. *Obory sociální politiky*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2011, s. 108. ISBN 978-80-7367-868-5.

⁴⁵Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, aktualizace 23. 1. 2012. [cit. 2012-03-06]. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

Z geografického hlediska Okres Znojmo svým územím náleží ke dvěma geomorfologickým celkům. V západní polovině připadá území k Českému masívu a východní polovinou ke Karpatské soustavě. Podnebí je teplé a suché. Půdy jsou úrodné černozemě a nivní půdy. Nejvýše položeným místem okresu je Suchá hora u Zblovic (521 m. n. m.) a nejnižší místo je soutok Dyje a Jevišovky (175 m. n. m.). Celé území patří do povodí řeky Dyje. Na jejím horním toku se nachází Vranovská vodní nádrž, která je zásobárnou vody pro část Znojma a Třebíče, výrobní elektrické energie a v neposlední řadě se stala hlavním rekreačním střediskem. Další významná vodní plocha je nejstarší údolní přehrada ve střední Evropě na řece Jevišovce.

Díky teplému klimatu a příjemnému prostředí je tento okres příznivě nakloněn k rozvoji cestovního ruchu a turistice vůbec. Můžeme zde navštívit Národní park Podyjí, okolí řek Jevišovky a Rokytné, kde najdeme nepřehledné množství rekreačních středisek, turistické stezky a cyklostezky. Rozvíjí se zde další formy turistiky, které vychází z tradic a charakteru regionu, jedná se o vinařskou turistiku. V tomto okrese najdeme mnoho společenských akcí, které získali i neregionální charakter. Mezi ně můžeme zařadit Znojemský hrozen nebo Znojemské historické vinobraní.⁴⁶

Okres Znojmo, po sladění hranic k 1. 1. 2007, se člení na 144 obcí. Pouze 5 obcí má statut města a 13 obcí městyse. Podle nového správního uspořádání v okrese Znojmo působí dvě obce s rozšířenou působností a to města Znojmo a Moravský Krumlov. V okrese Znojmo žije přibližně 114 tisíc obyvatel.⁴⁷

---

⁴⁶ Charakteristika okresu Znojmo, aktualizace 19. 11. 2009, [cit. 2012-02-17]. Dostupný z WWW:

□ http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_znojmo □

⁴⁷ Údaje ze Zprávy o situaci na trhu práce v okrese Znojmo z roku 2010

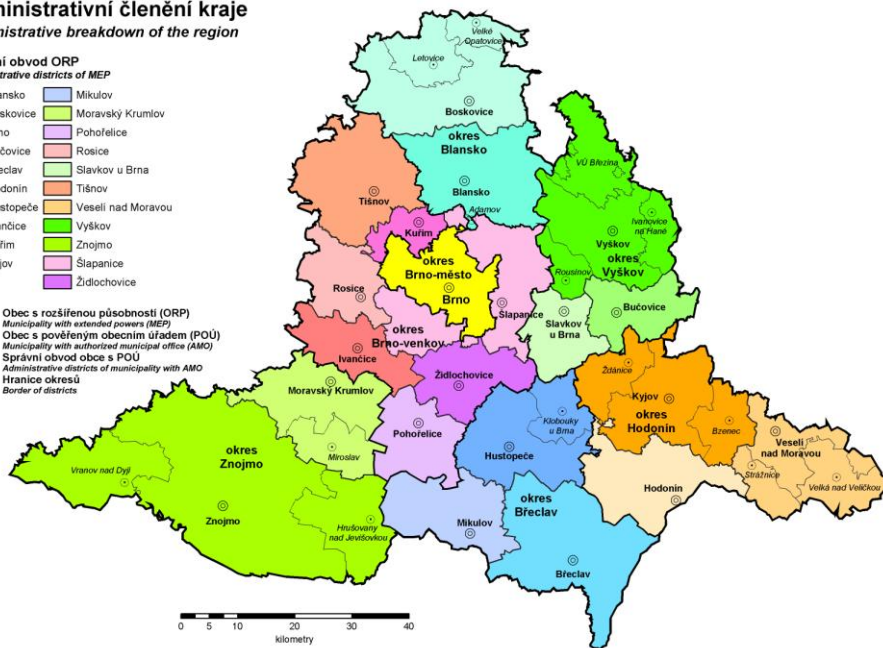
Mapa 1 – Administrativní členění Jihomoravského kraje⁴⁸

Administrativní členění kraje
Administrative breakdown of the region

Správní obvod ORP
Administrative districts of MEP

Blansko	Mikulov
Boskovice	Moravský Krumlov
Brno	Pohodělce
Bučovice	Rosice
Břeclav	Slavkov u Brna
Hodonín	Tišnov
Hustopeče	Veselí nad Moravou
Ivančice	Vyškov
Kufim	Znojmo
Kyjov	Šlapanice
	Židlochovice

- ⊙ Obec s rozšířenou působností (ORP)
Municipality with extended powers (MEP)
- ⊙ Obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ)
Municipality with authorized municipal office (AMO)
- ▭ Správní obvod obce s POÚ
Administrative districts of municipality with AMO
- ▭ Hranice okresů
Border of districts

⁴⁸ Administrativní členění Jihomoravského kraje, aktualizace 31. 5. 2012, [cit. 2012-12-17]. Dostupné z WWW: [http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/administrativni_cleneni_jihomoravskeho_kraje/\\$File/2_Admin_cleneni.jpg](http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/administrativni_cleneni_jihomoravskeho_kraje/$File/2_Admin_cleneni.jpg)

2 CÍL PRÁCE

Teoretická část bakalářská práce vymezuje klíčové pojmy a představuje hlavní teoretické koncepty, které s tématem dlouhodobé nezaměstnanosti (a nezaměstnanosti jako takové) souvisí. Dále se zaměřuje na faktory a příčiny vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a charakterizuje hlavní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které jsou v České republice využívány.

Výzkumná část bakalářská práce se zabývá analýzou dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo v letech 2009 – 2011 a využitím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v rámci okresů za rok 2011. Hlavním cílem je analyzovat dlouhodobou nezaměstnanost v okrese Znojmo podle následujících kritérií: podle věku, zdravotního stavu, vzdělání a situace v mikroregionech. U vybraných kritérií bude bakalářská práce sledovat hlavně vývoj počtu a podíl dlouhodobě nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích. Výzkumná kritéria byla zvolena na základě dostupnosti dat.

Dílčím cílem je popsat využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji a míru využití v jednotlivých okresech. Dále jsem vybrala projekty podporované z Evropského sociálního fondu financované z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, které se přímo zaměřují na podporu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů.

Výzkumné otázky:

Hlavní výzkumná otázka (HVO) zní: „*Jaký byl vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo z hlediska jednotlivých kritérií v letech 2009 – 2011?*“

Dílčí výzkumná otázka (DVO) zní: „*Jaké byly v roce 2011 nabízené nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji a programy pro dlouhodobě nezaměstnané podporované z Evropského sociálního fondu?*“

3 METODIKA

Pro zpracování mé bakalářské práce jsem zvolila metodu kvantitativního výzkumu a jedná se o sekundární analýzu dat. Sekundární analýza dat je založena na zkoumání dat, které již někdo dříve sebral. Zdroje dat pro sekundární analýzu vychází ze statistických dat, statistického výzkumu, ale i například z historického výzkumu. Výhodou této metody je, že data jsou méně finančně náročná a časově nenáročná na sběr. Ovšem nevýhoda je, že některá data jsou nedostupná nebo byla sebrána pro jiný účel a my je již nemůžeme dál doplnit.⁴⁹

Pro bakalářskou práci jsem využívala data zveřejněná na Integrovaném portálu Ministerstva práce a sociálních věcí, data z Českého statistického úřadu a také data poskytnuta na úřadě práce ve Znojmě.

Pro výzkum dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo jsem použila data z let 2009 – 2011 a to vždy aktuální ze 4. čtvrtletí k 31. prosinci. Informace o používaných nástrojích aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji jsem využila data za rok 2011.

Pro svou analýzu využívám především data, které jsem získala od pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí. Tato data jsou veřejně nepřístupná, většina dostupných dat se vztahuje obecně na kraje a ne na okresy, vzhledem k tomu, že ani úřady práce tyto data neposkytují, byla jsem nucena analýzu sestavit pouze z poskytnutých informací.

Pro vytvoření analýzy jsem vycházela z celkového počtu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů a na základě informací od pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí jsem strukturovala výzkum do následujících kategorií: struktura dlouhodobě nezaměstnaných podle věku, podle zdravotního stavu, podle vzdělání a podle mikroregionů. Provedla jsem souhrn dostupných informací o uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji.

---

⁴⁹ Jeřábek, H., Úvod do sociologického výzkumu,[cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW: <http://sp.ic.cz/files/22/skripta.pdf>

4 VÝSLEDKY

4.1 Analýza dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo

V roce 2011 bylo na Úřadě práce ve Znojmě evidováno 3594 dlouhodobě nezaměstnaných, bereme v úvahu uchazeče vedené v evidenci déle než 6 měsíců. Z toho bylo 1918 žen, což činí 53% všech dlouhodobě nezaměstnaných. Dlouhodobě nezaměstnaní v okrese Znojmo mají podíl na celkové nezaměstnanosti okresu 44%. V roce 2009 je znát markantní pokles počtu uchazečů. Počet se snížil o 261 uchazečů, ale v porovnání roků 2010 a 2011 začaly počty opět narůstat (viz tabulka 2).

Tab. 2 Počet dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Znojmo

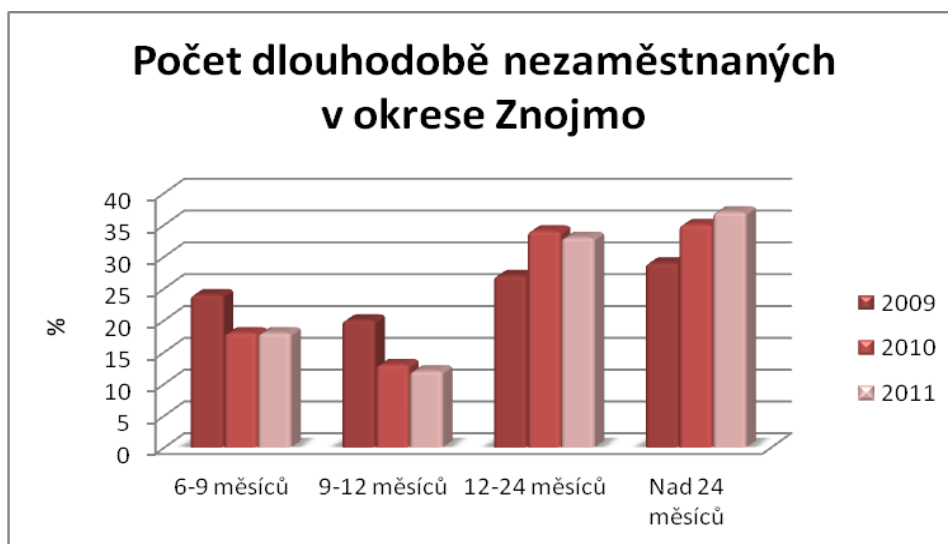
Délka evidence na ÚP	Stav k 31.12.					
	2009	%	2010	%	2011	%
6-9 měsíců	922	24	612	18	650	18
9-12 měsíců	768	20	464	13	425	12
12-24 měsíců	1004	27	1210	34	1190	33
Nad 24 měsíců	1101	29	1245	35	1329	37
Celkem	3795	100	3531	100	3594	100

Zdroj: Ústní sdělení, Ing. Eva Procházková, pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí

Z grafu č. 3 je jasně vidět, že v letech 2009 a 2010 se počet dlouhodobě nezaměstnaných evidovaných na úřadu práce v délce 6 – 9 měsíců a 9 – 12 měsíců snižuje. Uchazečů v evidenci 6 – 9 měsíců ubylo nejvíce mezi lety 2009 a 2010 bylo to celkem o 310 osob. Stejně tak osoby vedené v evidenci 9 – 12 měsíců zaznamenali mezi lety 2009 a 2010 pokles a to o 304 uchazečů, z grafu dále plyne, že počty stále klesají. Naopak evidence uchazečů v délce 12 – 24 měsíců a nad 24 měsíců má tendenci narůstat. Hlavně v evidenci nad 24 měsíců je zřejmé, že počty dlouhodobě

nezaměstnaných oproti minulým letům stále stoupají. Rozdíl mezi lety 2009 a 2011 činí 228 uchazečů.

Graf č. 3: Počet dlouhodobě nezaměstnaných

Zdroj: Ústní sdělení, Ing. Eva Procházková, pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí

4.1.1 Charakteristika mikroregionů okresu Znojmo a dlouhodobá nezaměstnanost

Když se zaměříme na jednotlivé mikroregiony znojemského okresu, tak zjistíme, že počty dlouhodobě nezaměstnaných jsou alarmující.

Mikroregion Znojemsko je i přes vysokou nezaměstnanost mikroregionem s vysokou sociální a hospodářskou úrovní v rámci okresu a to díky městu Znojmu. Znojmo je centrum regionu a tudíž nabízí i větší možnost pracovních příležitostí a to hlavně v průmyslu, stavebnictví, ale také v cestovním ruchu a službách. Díky výborné příhraniční poloze s Rakouskem, může mikroregion využívat příliv zahraniční klientely, což se může odrážet i při podnikatelských aktivitách a to zejména v oblasti služeb a cestovním ruchu. I přesto celková nezaměstnanost i dlouhodobá nezaměstnanost je dost

vysoká. K 31. 12. 2011 bylo evidováno 5405 nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti činila 13,11%. Procento dlouhodobě evidovaných nad 12 měsíců ve stejném období dosahovala 31,9% ze všech evidovaných uchazečů.

Mikroregiony Moravskokrumlovsko a Miroslavsko mají téměř stejný charakter. Moravskokrumlovsko je díky městu Moravský Krumlov druhým nejvýznamnějším centrem okresu díky množství pracovních příležitostí. Významnou roli ve snižování nezaměstnanosti hraje to, že sousedí s okresem Brno – venkov, který má v rámci kraje trvale nejnižší nezaměstnanost a další výhodou je posílení dopravy do Brna, kam dojíždí za prací velké množství lidí. I když celková nezaměstnanost ke konci roku 2011 je pouze 10,98%, počet dlouhodobě nezaměstnaných evidovaných déle jak 12 měsíců na úřadu práce ke konci roku 2011 tvoří 34,9%.

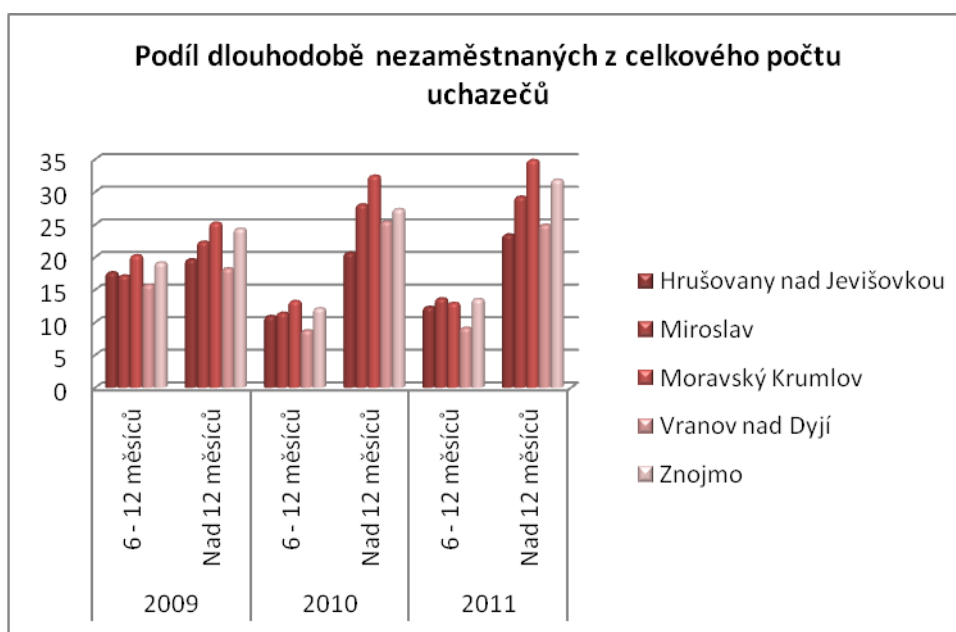
Stejně tak i mikroregion Miroslavsko má dobrou dopravní polohu co se týká dojíždění do Brna, leží na hlavní tepně Znojmo – Brno. Celková nezaměstnanost je 11,73%, ale dlouhodobá nezaměstnanost je podstatně vyšší a to 29,3% z celkového počtu nezaměstnaných ke konci roku 2011.

Mikroregion Vranovsko je nejproblémovější část okresu. Výrazně se zde projevuje vliv sezonních prací. V jižní části mikroregionu se rozkládá Národní park Podyjí, který díky svým ochranným předpisům nedovoluje rozvoj průmyslu ani jiného podnikání v této oblasti. Vzhledem k těmto omezením je trh práce orientován jednostranně na primární ekonomickou sféru a v oblasti Vranovské přehrady na cestovní ruch. Dalším omezením zmíněného mikroregionu je nedostatečná dopravní obslužnost, vzhledem k vyšší vzdálenosti k okresnímu městu a malému počtu trvale bydlících obyvatel, je osobní doprava pro dopravce neefektivní a stále víc zanedbávaná. K 31. 12. 2011 bylo evidováno na úřadu práce 526 uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti činila 17,47%, je to nevyšší míra nezaměstnanosti v okrese Znojmo. Dlouhodobá nezaměstnanost 25%.

V mikroregionu Hrušovansko vyvstává hned několik problémů, které způsobují vysokou míru nezaměstnanosti. Je zde nedostatečná dopravní obslužnost, velká vzdálenost obcí a nedostatečná hustota železniční sítě. Charakter zemědělské výroby je zaměřen zejména na pěstování zeleniny, ovoce a vína, proto se zde projevuje velká

nárazovost a sezónnost prací, které mají negativní dopad na zaměstnanost v mikroregionu. Sezónnost se projevuje i v průmyslu, který je zejména orientovaný na zpracování zemědělských produktů, a to konzervářský a cukrovarnický průmysl. Průmysl stavebních hmot, výroba obuvi, dřevozpracující a kovoobráběcí zajišťují v mikroregionu stálá pracovní místa. Jednou z výhod tohoto mikroregionu je, že zde procházejí železniční trasy Znojmo – Břeclav a Znojmo – Brno.

Graf č. 4: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu uchazečů v %

Zdroj: http://www.brno.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/spravni_obvody

4.2 Struktura dlouhodobě nezaměstnaných

4.2.1 Struktura dlouhodobě nezaměstnaných podle věku

Podle tabulky číslo 3 ke konci roku 2011, byla nejpočetnější skupina dlouhodobě nezaměstnaných podle věkové struktury skupina uchazečů od 55 let do 59 let, kterých

bylo 21% (526 osob) ze všech dlouhodobě nezaměstnaných, a to z celkového počtu 2519 osob. Další početnou skupinou byli uchazeči o zaměstnaných ve věkové skupině od 50 let do 54 let, což činilo 17% (424 osob) ze všech dlouhodobě nezaměstnaných a třetí početnou skupinou byli uchazeči ve věku od 45 let do 49 let, jejich počet byl 324 osob a to činilo z celkového počtu 13,5%.

Nejméně početné skupiny dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů tvoří osoby s věkem do 19 let 1% (30 osob) a takřka stejnou skupinu i osoby nad 60 let 2% (53 osob) ze všech dlouhodobě nezaměstnaných ve znojemském okrese.

Tab.3: Počet dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů podle věku

Věk	stav k 31. 12. (%)					
	2009		2010		2011	
	12-24 měsíců	Nad 24 měsíců	12-24 měsíců	Nad 24 měsíců	12-24 měsíců	Nad 24 měsíců
Do 17	6	1	7	0	8	0
18-19	26	2	19	4	18	4
20-24	116	31	130	38	121	43
25-29	87	46	121	59	109	73
30-34	129	76	134	90	120	113
35-39	112	109	157	130	163	142
40-44	118	122	118	139	132	146
45-49	108	156	138	191	123	201
50-54	150	269	191	260	168	256
55-59	135	252	185	295	207	319
60-64	16	36	1	38	21	30
Nad 65	1	1	0	1	0	2
Celkem	1004	1101	1210	1245	1190	1329

Zdroj: Ústní sdělení, Ing. Eva Procházková, pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí

Z grafu číslo 5 jasně vyplývá, že s rostoucím věkem roste počet dlouhodobě nezaměstnaných. Obecně je známo, že uchazeči nad 50 let se řadí do jedné z nejvíce ohrožených skupin dlouhodobou nezaměstnaností na trhu práce, protože tito uchazeči už těžko hledají uplatnění na trhu práce. Další zajímavou skupinou jsou uchazeči ve věku 35 až 39 let, kde podle grafu vidíme nárůst a ve věkové skupině 45 – 49.

Graf č. 5 věková struktura dlouhodobě nezaměstnaných v roce 2011

Zdroj: Ústní sdělení, Ing. Eva Procházková, pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí

4.2.2 Struktura dlouhodobě nezaměstnaných se zdravotním postižením

Uplatnění zdravotně postižených osob na trhu práce je obtížné z důvodu horšího zdravotního stavu, náročnější požadavky na vytvoření pracovního místa a další. Z tabulky číslo 4 je vidět, že v okrese Znojmo dlouhodobě nezaměstnaných osob se zdravotním postižením ubývá. Ke konci roku 2011 z celkového počtu dlouhodobě nezaměstnaných 2519 uchazečů bylo zdravotně postižených 535, což činilo celých 21%. Je to o jedno procento méně než v roce 2010 a o 4% méně než ke konci roku 2009. Zatím co počet nezaměstnaných roste, procento osob se zdravotním postižením ve skupině nezaměstnaných klesá. Z toho plyne, že na dlouhodobé nezaměstnanosti se podílí větší mírou osoby z ostatních rizikových skupin, než jsou osoby zdravotně postižené.

Tab. č 4. Počet dlouhodobě nezaměstnaných se zdravotním postižením

Délka evidence	Stav k 31.12.					
	2009	Z toho OZP	2010	Z toho OZP	2011	Z toho OZP
12-24 měsíců	1004	156	1210	185	1190	164
Nad 24 měsíců	1101	383	1245	383	1329	371
Celkem	2105	539	2455	568	2519	535

Zdroj: Ústní sdělení, Ing. Eva Procházková, pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí

4.2.3 Struktura dlouhodobě nezaměstnaných podle vzdělání

Podle vzdělanostní struktury bylo ke konci roku 2011 evidováno nejvíce dlouhodobě nezaměstnaných se středoškolským vzděláním. Tuto skupinu tvořilo 1245 osob, což činí 49,5% z celkového počtu 2519 všech dlouhodobě nezaměstnaných. Druhou početnou skupinou byli uchazeči se základním vzděláním, kterých bylo dlouhodobě evidovaných na úřadu práce 31,4% (790 osob) a třetí skupinou byli osoby se středoškolským vzděláním s maturitou a to 17% (424 osob). Naopak vysokoškolsky vzdělaní uchazeči tvořili pouze 2,4% (59 osob) ze všech dlouhodobě nezaměstnaných (viz tabulka č.5).

Tab. č 5: Počet dlouhodobě nezaměstnaných podle vzdělání

Stupeň vzdělání	stav k 31. 12. (%)					
	2009		2010		2011	
	12-24 měsíců	Nad 24 měsíců	12-24 měsíců	Nad 24 měsíců	12-24 měsíců	Nad 24 měsíců
Bez vzdělání	0	1	0	1	0	1
Základní	316	430	334	459	331	459
Střední	467	489	607	585	608	637
Střední s maturitou	196	159	242	171	220	204
VŠ	25	25	27	29	31	28
Celkem	1004	1101	1210	1245	1190	1329

Zdroj: Ústní sdělení, Ing. Eva Procházková, pracovnice úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí

4.3 Aktivní politika zaměstnanosti

Ve všech okresech Jihomoravského kraje byla aktivní politika zaměstnanosti prováděna v souladu s Noramtivní instrukcí MPSV ČR. Rekvalifikace byly v plné míře realizovány z prostředků ESF, veřejně prospěšné práce a společensky účelná místa byla z větší části financována ze zdrojů operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ). Další doplňkové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jako jsou podpora a vytváření pracovních míst v chráněných dílnách a chráněných pracovištích, vytváření společensky účelných míst pro samostatnou výdělečnou činnost byly financovány z národní aktivní politiky zaměstnanosti.

Tento program je hlavně zaměřen na problémové skupiny uchazečů, kam spadají dlouhodobě nezaměstnaní, uchazeči s nízkou nebo žádnou kvalifikací, osoby zdravotně postižené, osoby pečující o dítě do 15 let, absolventi škol a osoby nad 50 let.

Tab. Počet vytvořených pracovních míst a umístěných uchazečů podle nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji

Nástroje APZ	Počet míst/dohod	Počet umístěných/ zařazených uchazečů	Z toho OZP/TZP
Veřejně prospěšné práce celkem	1 025	1 083	195
Společensky účelná pracovní místa u zaměstnavatele	4	11	1
Společensky účelná pracovní místa – vyhrazená místa	666	663	57
Samostatná výdělečná činnost		319	13
Chráněná pracovní dílna + Chráněná pracovní místa		1 837	1837
Chráněná pracovní dílna + Chráněná pracovní místa - vytvoření	55	99	99
Chráněná pracovní dílna + Chráněná pracovní místa		1738	1738
ESF – OP LZZ - veřejně prospěšné práce	1 289	1 263	208
ESF – OP LZZ - samostatně účelná pracovní místa	520	575	57
Překlenovací příspěvek		23	1
Cílené programy - OPLZZ	81	85	3
Rekvalifikace celkem		7 374	
zahájené v roce 2011		7 192	635
- ukončené v roce 2011		7 039	
- z toho úspěšně ukončené		6 657	
Celkem vytvořených míst/ podpořených osob	3640	13 210	3006

Zdroj: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/vyrocní_zpravy

Díky využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji za rok 2011 vytvořeno celkem 3 640 nových pracovních míst, kam bylo umístěno 5 859 uchazečů o zaměstnání a dalších 7 374 osob bylo rekvalifikováno.

Prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti bylo podpořeno 13 210 uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji.⁵⁰

Tab. Rozložení AZP v jednotlivých regionech Jihomoravského kraje v roce 2011

	Počet uchazečů								Z toho OZP / TZP
	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	celkem kraj	
Veřejně prospěšné práce	117	149	225	64	199	126	203	1 083	195
Společensky účelná pracovní místa - zřízená	1	0	0	2	0	5	3	11	1
Společensky účelná pracovní místa - vyhrazená místa	51	124	120	27	216	46	79	663	57
Samostatná výdělečná činnost	53	32	59	11	85	19	60	319	13
Chráněná pracovní dílna (vytvoření)	5	29	0	48	0	7	0	89	89
Chráněná pracovní místa (vytvoření)	4	0	0	1	0	1	3	9	9
ChPM - SVČ osob se ZP (vytvoření)	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Příspěvek na provoz ChPD, ChPM, ChPM-SVČ	27	1 139	26	103	294	6	143	1 738	1738
Překlenovací příspěvek	1	4	1	2	3	2	10	23	1
ESF - OP LZZ - VPP	70	202	192	132	221	106	340	1 263	208
ESF - OP LZZ - SÚPM	35	61	85	77	181	62	74	575	57
ESF - OP LZZ - Cílené programy	3	27	5	14	2	18	16	85	3
celkem podpořených osob	367	1767	713	481	1201	398	932	5859	2372

⁵⁰ Analýza trhu práce v Jihomoravském kraji 2011, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:

□ http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/vyrocní_zpravy □

Jednotlivé okresy Jihomoravského kraje se výrazně liší ve využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Mezi okresy s nejvyššími počty vytvořených pracovních míst patří v rámci kraje, okres Brno-město (1767 podpořených osob), Hodonín (1201 podpořených osob) a také okres Znojmo (932 podpořených osob). V okrese Hodonín se nejvíce realizovala tvorba SÚPM a příspěvky na provoz CHPD a CHPM, tvorba VPP převažuje hlavně v okrese Znojmo a pro Brno je charakteristická výrazná podpora osob se zdravotním postižením. Naopak nejméně míst bylo vytvořeno v okresech Blansko (367) a Vyškov (398).

Celkově nejvíce využívanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti byly v roce 2011 veřejně prospěšné práce (VPP), vytváření společensky účelných pracovních míst (SÚPM) a dále ve velké míře byly prováděny rekvalifikace.

Prostřednictvím nástroje vytváření SÚPM vznikají buď nová pracovní místa, nebo jsou uchazeči o zaměstnání přednostně přijímáni na již vytvořená pracovní místa. Přednostně jsou zaměstnáváni uchazeči z problémových skupin. Díky tomu, že od roku 2008 je možnost čerpat finanční prostředky ze zdrojů ESF, je vytváření nových pracovních míst efektivnější. V roce 2011 bylo vytvořeno celkem 674 společensky účelných pracovních míst u zaměstnavatelů z toho téměř třetina tohoto počtu (32 %) připadá na okres Hodonín, a po 18-ti % se na celokrajském úhrnu podílejí okresy Brno-město a Brno-venkov.

Úřad práce poskytuje příspěvky na samostatnou výdělečnou činnost (SVČ). Tyto příspěvky slouží k částečnému krytí nákladů potřebných na zahájení SVČ. Příspěvky se poskytují takovým uchazečům, pro které není na trhu práce volné pracovní místo, ale jejich kvalifikace umožňuje, aby si svoje pracovní místo vytvořili sami. Dále úřad práce poskytuje poradenské a vzdělávací služby formou rekvalifikačních kurzů pro prohloubení znalostí v oboru podnikání. V roce 2011 bylo v kraji nově vytvořeno 319 těchto míst, nejvíce v okrese Hodonín (85 osob), okres Znojmo (60 osob) a Brno – venkov (59 osob).

Téměř pětinu nově vytvořených míst tvoří veřejně prospěšné práce (VPP). Jedná se o krátkodobé umístování uchazečů především na práci pro obecní a městské úřady a některá další sdružení a organizace. Na VPP jsou zejména umístování dlouhodobě

nezaměstnaní, proto aby neztráceli pracovní návyky a mohli se lépe seberealizovat. Využití tohoto nástroje ve velké míře závisí na vstřícnosti výše míněných organizací. V Jihomoravském kraji bylo v roce 2011 vytvořeno celkem 1083 nových pracovních míst. Tento nástroj se nejvíce využívá v okrese Znojmo a Brno – venkov; místa vytvořená v těchto okresech tvořila celých 40 % ze všech míst zřízených v Jihomoravském kraji v roce 2011.

Počet míst pro osoby se zdravotním postižením v roce 2011 výrazně vzrostl ve srovnání s rokem 2010 o 29 míst. Vytvořeno bylo celkem 99 míst, z toho 49 v okrese Břeclav a 29 v okrese Brno – město. Také se podstatně zvýšil počet míst v chráněných dílnách a na chráněných pracovištích. V roce 2011 bylo podpořeno 1738 osob, z toho 66 % bylo koncentrováno v okrese Brno – město.

4.3.1 Rekvalifikace

Do rekvalifikačních kurzů bylo v roce 2011 zařazeno celkem 7192 osob, z toho 5186 osob (tedy 72,1 % z celkového počtu) prostřednictvím financování z Evropských sociálních fondů Evropského sociálního fondu- ten je jeden a 2006 osobám byla zprostředkována rekvalifikace prostřednictvím národní aktivní politiky zaměstnanosti. Rekvalifikaci ukončilo 7039 osob, z toho 6657 (což je 94,7 % z celkového počtu) úspěšně.

Do rekvalifikačních kurzů jsou nejčastěji zařazováni uchazeči se středoškolským vzděláním, díky kurzům mají možnost rozšířit si své znalosti. Pro uchazeče se základním vzděláním znamená rekvalifikace získání profesního vzdělání a tím si zvyšují uplatnění na trhu práce. Nejvíce uchazečů, kteří využívají možnosti rekvalifikace v Jihomoravském kraji za rok 2011, bylo v okresech Brno – Město (1932 osob) a okrese Hodonín (1588) a naopak nejméně v okresech Vyškov (690 osob), Břeclav (717 osob) a Znojmo (720 osob).

Tab: Rekvalifikace v Jihomoravském kraji v roce 2011

	celkem v rekvalifikaci	v daném roce					
		zahájené	ukončené	úspěšně ukončené	ESF	OP -LZZ	APZ
Blansko	826	818	780	728	161	400	257
Brno-město	1 947	1 932	1 928	1 815	558	692	682
Brno-venkov	775	727	757	730	237	371	119
Břeclav	744	717	738	699	227	332	158
Hodonín	1 608	1 588	1 595	1 517	300	996	292
Vyškov	711	690	694	655	172	292	226
Znojmo	763	720	547	513	204	244	272
JMK	7 374	7 192	7 039	6 657	1 859	3 327	2 006

Rekvalifikační kurzy se v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje zaměřují především na zlepšování počítačové gramotnosti, kurzy z oblasti účetnictví a administrativní práce se základy podnikání. Další vyhledávané kurzy jsou kurz manikúry a pedikúry a kurzy pracovníků v sociálních službách. Z profesní výroby sem můžeme zařadit svářečský průkaz příslušné skupiny, obsluhy CNC strojů, motorových vozidel a vysokozdvížných vozíků.

Kurzy zaměřené na informační technologie tvoří 30% všech realizovaných rekvalifikací. Kurzy nabízí základní obsluhu osobního počítače (WINDOWS, WORD, EXCEL, INTERNET). Uchazečům s pokročilými znalostmi jsou pak nabízeny specializované kurzy (Počítačový grafik, Tvorba webových stránek).

Kurzy účetnictví s využitím výpočetní techniky, které využívá zhruba 10% rekvalifikovaných využívají více ženy. Tyto uchazečky pak mají větší šanci najít si uplatnění na pozici účetní, administrativní pracovnice nebo v podnikatelském sektoru. Většinou této možnosti využívají ženy, které se vrací z mateřské dovolené a mají vystudované gymnázium nebo střední ekonomickou školu.

Kurzy svařování (rovněž zhruba 10 % rekvalifikací) nabízí uplatnění zejména mužům. Kurzy nabízí základní nebo kombinaci jednotlivých metod svařování, jako např. kurz plamenového svařování a řezání kyslíkem, kurz pájení plamenem, kurz ručního obloukového svařování obalenou elektrodou atd.

Účastníci kurzu pro řidiče motorového vozíku se naučí obsluhovat vysokozdvizný vozík, v průběhu kurzu získají řidičský průkaz na motorový vozík se spalovacím i elektrickým pohonem. Díky tomuto tito absolventi mohou najít uplatnění jako skladníci. Základy podnikání využívají uchazeči, kteří po absolvování kurzu chtějí zahájit samostatnou výdělečnou činnost.

O kurz kosmetických služeb mají zájem zejména ženy, které přicházejí po rodičovské dovolené a chtějí zahájit samostatně výdělečnou činnost.

Pracovník v sociálních službách je kurzem, kde jsou účastníci uvedeni do problematiky sociálních služeb, psychologie, psychopatologie, somatologie, učí se základům komunikace, ochrany zdraví a prevence vzniku závislostí. Díky tomu nachází absolventi uplatnění v zařízeních sociální péče.

Dalším nabízeným kurzem je možnost si udělat řidičské oprávnění skupin C, C+E, D, profesní průkaz. Tento kurz nejvíce navštěvují muži.⁵¹

4.4 Evropské sociální fondy a aktivní politika zaměstnanosti

V Jihomoravském kraji realizovány projekty z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanosti a ze státního rozpočtu České republiky. V programovém období 2007 – 2011 byly realizovány programy zaměřené zejména na podporu dlouhodobě nezaměstnaných a dalších uchazečů, kteří jsou výrazně ohroženi na trhu práce.

Bylo vytvořeno devět regionálních individuálních projektů zpracovaných a administrovaných referátem projektů EU na Krajské pobočce Úřadu práce České

---

⁵¹ Analýza trhu práce v Jihomoravském kraji 2011, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:

□ <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/vyrocnizpravy> □

republiky v Brně, tři národní individuální programy a další projekt „Vzdělávejte se pro růst!“ který navazuje na předcházející projekt „Vzdělávejte se“.

Důraz byl především kladen na tyto skupiny uchazečů – osoby starší 50 let, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby pečující o dítě do 15 let věku, osoby s nízkým vzděláním a rekvalifikací, absolventi škol. Projekty byly mimo poradenskou a motivační činnost zaměřeny zejména na rekvalifikace, zajištění odborných praxí a zprostředkování zaměstnání. Při zprostředkování zaměstnání bylo využíváno nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a to především SÚPM, kdy byly zaměstnavatele podporováni formou poskytování mzdových příspěvků dle metodiky OP LZZ při vytváření nových pracovních míst. Celkové náklady projektu dosáhli v roce 2011 výše 106,54 mil. Kč.⁵²

4.4.1 Šance pro Vás v Jihomoravském kraji

Projekt Regionální projekt Šance pro Vás v Jihomoravském kraji byl zaměřen na uchazeče o zaměstnání dlouhodobě evidovaných na úřadu práce. Projekt byl realizován v období od 1. 2. 2009 do 31. 1. 2012 a bylo na něj uvolněno 44 827 200 Kč. Projekt byl navržen jako modulový vzdělávací systém s individuálním přístupem ke každému klientovi. Každý klient si zvolil sám podle svých předpokladů rekvalifikační program a sestavil si svůj osobní Plán rozvoje. Pro klienty bylo zajištěno individuální poradenství odborně vzdělanou osobou. Projekt byl realizován na celém území Jihomoravského kraje a jeho dílčím cílem bylo zařadit do projektu 600 osob a pro 120 z nich najít vhodné pracovní místo.⁵³

Každý účastník absolvoval Vstupní kurz, jehož obsahem bylo seznámení se s projektem, sestavení Plánu rozvoje klienta, podpis dohody o vstupu do projektu a další školení. Další aktivitou byl počítačový kurz, který navštívilo 303 klientů. Rekvalifikační kurzy, které byly plánovány pro 500 klientů, doposud navštívilo a úspěšně absolvovalo

---

⁵² Analýza trhu práce v Jihomoravském kraji 2011, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:

□ http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/vyrocní_zpravy □

⁵³ Šance pro vás v jihomoravském kraji, aktualizováno 12. 9. 2012, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:

□ <http://www.esfcr.cz/projekty/sance-pro-vas-v-jihomoravskem-kraji> □

553 klientům. Všem zúčastněným bylo po celou dobu projektu poskytováno individuální poradenství. Z plánovaných 3000 poradenských hodin, bylo využito 1105 hodin.

V projektu bylo plánováno zajistit 120 pracovních míst, z toho bylo zajištěno 64 nových pracovních míst se mzdovým příspěvkem, 2 osoby zahájily podnikání, 46 osob nastoupilo na společensky účelné pracovní místo a 109 klientů projektu získalo vhodné zaměstnání. Celkem se tedy jedná o 221 nových pracovních míst.⁵⁴

4.4.2 Po roce do práce v Jihomoravském kraji

Dalším projektem, který je zaměřený na osoby, které jsou v evidenci úřadů práce Jihomoravského kraje déle než 12 měsíců, je projekt Po roce do práce v Jihomoravském kraji. Realizace tohoto projektu probíhá v období od 1. srpna 2012 do 31. července 2015 a bylo na něj uvolněno 29 793 290 Kč. Jedním z hlavních cílů projektu je zaměřit se na zvýšení motivace uchazečů k rekvalifikacím, podpořit jejich sebevědomí a soběstačnost. Základem je sestavení vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Díky poradenskému programu může klient absolvovat pracovní nebo bilanční diagnostiku, díky které zjistí svůj osobní a pracovní potenciál a tím zjistí i svůj předpoklad pro uplatnění na trhu práce.

Součástí projektu je motivační kurz STANDARD, který má za cíl obnovení nebo vybudování základních pracovních návyků, účastníci se zde připraví na vstup do nového zaměstnání, snahou je rozvíjet jejich komunikační a písemné dovednosti. Hlavním cílem je podpora a pomoc při překonávání handicapů spojených a plynoucích ze stigmatu nezaměstnanosti.

Individuální poradenství nabídne klientům maximální podporu v získávání informací o sobě a o svých silných a slabých stránkách.

---

⁵⁴ Programové období 2007 – 2013 regionální i individuální projekty, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/esf/programove_obdobi_2007-2013

V rámci projektu bude podpořeno celkem 550 klientů cílové skupiny, bude vytvořeno 65 pracovních míst, z toho 20 nových pracovních míst a 45 bude podpořeno formou společensky účelných pracovních míst.⁵⁵

4.4.3 45 plus v Jihomoravském kraji

Projekt 45 plus v Jihomoravském kraji je určený pro uchazeče, kteří dosáhli 45 let věku a jsou nezaměstnaní déle jak 5 měsíců. Projekt bude probíhat v období od 1. září 2012 do 31. srpna 2013 a na jeho realizaci bylo uvolněno 33 475 680 Kč. Klientovi bude nabídnut rozvojový a i výukový plán, podle kterého by měl zjistit osobní potenciál. Zkušenosti získané během praxe a v rámci školení, mají posílit šance uchazeče pro umístění na vhodném pracovním místě.

Každý uchazeč absolvuje vstupní blok, kde získá potřebné informace o projektu a s odborným poradcem sestaví plán rozvoje. Další aktivitu- individuální poradenství mohou využít všichni klienti podle vlastního uvážení. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin je 1900 hodin, což je maximálně 5 hodin/klient. Rekvalifikační kurzy jsou určeny minimálně pro 300 klientů a počítá se s tím, že bude celkem vydáno 355 osvědčení o rekvalifikaci.⁵⁶ Rekvalifikace jsou rozděleny do jednotlivých skupin:

- **Skupina A** – Profesní kvalifikace: uchazeči získají odbornou způsobilost vykonávat řádně určitou pracovní činnost nebo soubor pracovních činností. Nabízeny jsou tyto rekvalifikace - Evidence zásob zboží a materiálu, Florista, Malíř, Montér suchých staveb, Obsluha CNC obráběcích strojů, Prodavač, Průvodce cestovního ruchu, Příprava pokrmů studené kuchyně, Příprava teplých pokrmů, Skladník, Strážný, Vazačské práce, Výroba chleba a běžného pečiva, Výroba zákusků a dortů, Zedník.
- **Skupina B** – Administrativní kurzy a služby: kurzy jsou nastaveny tak, aby

---

⁵⁵ Po roce do práce, aktualizace 9. 11. 2012, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:

□ <http://www.esfcr.cz/projekty/po-roce-do-prace-v-jihomoravskem-kraji> □

⁵⁶ 45 plus v Jihomoravském kraji, aktualizováno 22. 1. 2013, [cit. 2013-06-06]. Dostupný z WWW:

□ <http://www.esfcr.cz/projekty/45-plus-v-jihomoravskem-kraji> □

uchazeči získali obecnou kvalifikaci uplatnitelnou v různých oborech. Tyto kurzy budou poskytovány klientům, kteří mají zájem zahájit vlastní podnikatelskou činnost nebo klientům s uplatněním v oblasti poskytování služeb. Klienti mohou využít tyto rekvalifikace: Administrativní pracovník/ce, Daňový specialista, Holičské a kadeřnické práce, Manikúra a pedikúra včetně nehtové modeláže, Obchodní zástupce, Pracovnice/pracovník v sociálních službách s evropským certifikátem, Pracovník v sociálních službách, Pracovník v sociálních službách - přímá obslužná péče, Projektový manažer, Realitní makléř, Sanitář, Výživový poradce, Základy podnikání.

- **Skupina C** – Počítačové kurzy: předpokladem klienta je znalost práce na PC vyšší úrovně. Jedná se o tuto nabídku: Počítačová gramotnost, Čtení a kreslení technické dokumentace, Mzdové účetnictví (s využitím výpočetní techniky), Pracovník grafického studia, Správce počítačové sítě, Tvorba www stránek, Účetnictví a daňová evidence (s využitím výpočetní techniky)

- **Skupina D** - Kurzy k získání oprávnění k výkonu činnosti a kurzy podle vyhlášky 50/1978 Sb. k získání doplňkové kvalifikace k výkonu hlavní profese, sem patří tyto rekvalifikace: Řidičské oprávnění sk. C (RB-C), sk. C + E (RC - C+E), sk. D (RC - D), Odborná způsobilost řidičů - pravidelné školení, Vstupní školení odborné způsobilosti řidičů, Základní kurz ručního obloukového svařování obalenou elektrodou, tavící se elektrodou v aktivním plynu, tavící se elektrodou v inertním plynu (nerez), netavící se elektr. v inertním plynu neleg.mat., netavící se elektrodou v inertním plynu nerez, v ochranné atmosféře inertního plynu netavící se elektrodou Al, Základní kurz ručního plamenového svařování, Základní kurz pájení mědi, Obsluha elektrovozíku a motovezíku (bez ŘP a s ŘP), Elektrikář se zk. podle vyhlášky 50/1978 Sb. (§ 5), (§ 6), (§ 7), (§ 8).⁵⁷

Do projektu bude zařazeno minimálně 600 uchazečů z cílové skupiny. Plánuje se vytvořit 60 nových pracovních míst se mzdovým příspěvkem a 120 volných pracovních míst bez mzdového příspěvku.⁵⁸

---

⁵⁷ 45 plus Jihomoravského kraje, [cit. 2013-06-06]. Dostupný z WWW:

□ <http://www.45plusjmk.cz/aktivity.php> □

⁵⁸ Analýza trhu práce v Jihomoravském kraji 2011, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:

□ http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/vyrocní_zpravy □

5 DISKUSE

Hlavní výzkumná otázka: „*Jaký byl vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo z hlediska jednotlivých kritérií v letech 2009 – 2011?*“

Na základě zvolených kritérií, jsem prováděla analýzu dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo. Dlouhodobě nezaměstnaní se podílí 44% na celkové nezaměstnanosti okresu Znojmo. Z výsledků je vidět, že počty uchazečů evidovaných na úřadu práce v délce 6 – 9 měsíců a 9 – 12 měsíců mají klesající tendenci, naopak uchazeči v evidenci 12 – 24 a nad 24 měsíců stále narůstají. Rozdíl v nárůstu uchazečů mez lety 2009 a 2011 činil 228 uchazečů.

Pokud se zaměříme na jednotlivé mikroregiony okresu Znojmo, zjistíme, že situaci na trhu práce velkou mírou ovlivňují hospodářské podmínky. Okres Znojmo je převážně zemědělskou oblastí a to má za následek sezonnost prací a toto sebou nese velké výkyvy na trhu práce. Z výsledků vyplývá, že dlouhodobě nezaměstnaní v jednotlivých mikroregionech v letech 2009 – 2011 stále narůstají. V mikroregionu Hrušovansko to bylo o 3,8%, Miroslavsko o 6,9%, Moravskokrumlovsko o 9,6%, Vranovsko o 6,7% a Znojmo o 7,5%. Z toho plyne, že se dlouhodobá nezaměstnanost v rozmezí tří let průměrně zvýšila téměř o 7%.

Zaměříme-li se na dlouhodobě nezaměstnané podle věku, tak zjistíme, že nejméně početnou skupinou dlouhodobě nezaměstnaných jsou osoby ve věku od 19 let a činí pouze 1% z celkového počtu uchazečů, stejně tak i osoby nad 60 let, které se podílejí pouze 2% na dlouhodobé nezaměstnanosti. Naopak nejpočetnější věková skupina dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů je od 55 let do 59 let, kterých bylo ze všech dlouhodobě nezaměstnaných osob 21%, osoby ve věku od 50 let do 54 let tvořily 17%. Podíváme-li se do výsledků, zjistíme, že v jednotlivých letech počty nezaměstnaných stále stoupají, trend je stále stejný, zejména ve věkových kategoriích, které jsem zmínila výše.

Počty uchazečů podle zdravotního stavu mají trochu odlišný vývoj. I když počty dlouhodobě nezaměstnaných stoupají, počty neumístěných osob se zdravotním postižením zůstávají stejné.

Podle vzdělanostní struktury byl nejvíce dlouhodobě nezaměstnaných osob se středoškolským vzděláním, v roce 2011 to činilo 49,5% z celkového počtu 2519 všech dlouhodobě nezaměstnaných. Pokud se podíváme do výsledků, zjistíme, že postupně se zvyšující vývoje je v celém sledovaném období. Další nejpočetnější skupinou jsou osoby se základním vzděláním a středoškolským s maturitou.

Dílčí výzkumná otázka: Jaké byly v roce 2011 nabízené nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji a programy pro dlouhodobě nezaměstnané podporované z Evropského sociálního fondu?

V Jihomoravském kraji ve sledovaném období za rok 2011 byly využívány všechny nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Rekvalifikace byly v plné míře realizovány z prostředků Evropského sociálního fondu, veřejně prospěšné práce a společensky účelná místa pak z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Díky aktivní politice zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji v roce 2011 vytvořeno celkem 3640 nových pracovních míst, kam bylo umístěno 5859 uchazečů a 7374 osob bylo rekvalifikováno. Mezi okresy s největším počtem vytvořených pracovních míst patří okres Brno – venkov, Hodonín a Znojmo.

Projekty z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, byly realizovány v programovém období 2007 – 2011. Důraz byl především kladen na problémové skupiny uchazečů. Projekty podporující dlouhodobou nezaměstnanost byli následující.

Šance pro vás v Jihomoravském kraji, v tomto projektu bylo plánováno zajistit 120 pracovních míst, z toho bylo zajištěno 64 nových pracovních míst se mzdovým příspěvkem, 2 osoby zahájily podnikání, 46 osob nastoupilo na společensky účelné pracovní místo a 109 klientů projektu získalo vhodné zaměstnání. Celkem se tedy jedná o 221 nových pracovních míst.

Po roce do práce v Jihomoravském kraji, tento projekt se zaměřuje zejména na zvýšení motivace uchazeče k získání rekvalifikací. V rámci projektu bude podpořeno celkem 550 klientů cílové skupiny, bude vytvořeno 65 pracovních míst, z toho 20 nových pracovních míst a 45 bude podpořeno formou společensky účelných pracovních míst.

45 plus v Jihomoravském kraji je program zajišťující rekvalifikační kurzy, které jsou minimálně pro 300 klientů a je počítáno s tím, že bude vydáno celkem 335 osvědčení o rekvalifikaci.

Programy Po roce do práce v Jihomoravském kraji a 45 plus v Jihomoravském kraji stále probíhají.

6 ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala problematikou dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo. Cílem mé bakalářské práce bylo odpovědět na hlavní výzkumnou otázku: *Jaký byl vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo z hlediska jednotlivých kritérií v letech 2009 – 2011? Poté na dílčí výzkumnou otázku: Jaké byly v roce 2011 nabízené nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v Jihomoravském kraji a programy pro dlouhodobě nezaměstnané podporované z Evropského sociálního fondu?*

V teoretické části jsem vymezila klíčové pojmy související s dlouhodobou nezaměstnaností, důsledky a příčiny vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti. Popsala jsem nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které jsou využívány v České republice. Stručně jsem charakterizovala okres Znojmo.

V metodické části jsem popsala charakter svého výzkumu, metodu výzkumu, kterou budu používat a objasnila jsem, ze kterých dat budu čerpat.

Analytická část se zabývá samotným výzkumem vývoje nezaměstnanosti na základě zvolených kritérií.

Okres Znojmo díky své vysoké dlouhodobé nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech se řadí na přední příčky v České republice. Vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti v letech 2009 – 2011 má stále stoupající charakter. Dlouhodobě nezaměstnaní se podílí 44 % na celkové nezaměstnanosti okresu Znojmo. Rozdíl přírůstku mezi lety 2009 – 2011 je 228 uchazečů, což nás utvrzuje v tom, že počty nezaměstnaných se stále pomalu zvyšují.

V mikroregionech okresu Znojmo je situace podobná. Díky charakteru okresu, který se řadí mezi zemědělské oblasti, je více než jasné, že toto bude velkou mírou ovlivňovat rostoucí dlouhodobou nezaměstnanost. Sezonnost prací také ovlivňuje trh práce v okrese Znojmo.

Když se zaměříme na dlouhodobě nezaměstnané strukturované podle věku, tak zjistíme, že nejproblematictější skupinou jsou osoby ve věku nad 50 let. Naopak nejméně dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů je ve věkové skupině od 19 let a nad 60

let, pouze 1%. Podle vzdělání je nejvíce dlouhodobě nezaměstnaných se středoškolským vzdělání až 49,5% a pak následují osoby se základním vzděláním a středoškolským s maturitou. Počty osob zdravotně postižené v souvislosti s dlouhodobou nezaměstnaností stagnují.

Aktivní politika zaměstnanosti je bohatě využívána. Nabízí nové programy v rámci Evropského sociálního fondu. Ve velké míře jsou v okrese Znojmo využívány veřejně prospěšné práce.

Dlouhodobá nezaměstnanost v okrese Znojmo ve sledovaném období mezi lety 2009 – 2011 má stále tendenci narůstat. Alespoň díky nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, které úřad práce nabízí ve formě rekvalifikací, společensky účelných míst nebo podporu v samostatné výdělečné činnosti, se snaží podpořit a snížit počty dlouhodobě nezaměstnaných.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použité literatury:

BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2003. 140 s. ISBN 80-86429-16-4.

BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vydání. Praha: Grada, 2002. 240 s. ISBN 80-247-9006-8.

BUCHTOVÁ, B. Sociální psychologie nezaměstnanosti. In VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. (ed.) *Aplikovaná sociální psychologie II*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o., 2001, 260 s. ISBN 80-247-0042-5.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HORA, O. *Strategie dlouhodobě nezaměstnaných (souhrnná zpráva z výzkumu)*. 1. vydání. Praha: VÚPSV, v.v.i. 2008. 154 s. ISBN 978-80-87007-98-3.

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. 288 s. ISBN 80-7178-535-0.

KAHOUN, V. A KOL. *Sociální zabezpečení*. Praha: TRITON, 2009, 445 s. ISBN 978-80-7387-346-2.

KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 3. Vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005, 504 s. ISBN 80-7357-050-5.

MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Studijní texty, 6. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. 151 s. ISBN 80-901424-98-4.

MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2003, 288 s. ISBN 80-7178-549-0.

POTŮČEK, M. *Sociální politika*. Studijní svazek, 7. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. 142 s. ISBN 80-85850-01-X.

TOMEŠ, I. *Obory sociální politiky*. 1. Vydání. Praha: Portál, 2011, 368 s. ISBN 978-80-7367-868-5.

TOMEŠ, I. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2009, 304 s. ISBN 978-80-7367-483-0.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN 80-7178-802-3.

Internetové zdroje

Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, aktualizace 23. 1. 2012. [cit.2012-03-06]. Dostupný z WWW:

□ <http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz> □

Sociální reforma, změna 2012, aktualizace 19. 12. 2011. [cit. 2012-03-19].

Dostupný z WWW: □ <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/> □

Charakteristika okresu Znojmo, aktualizace 19. 11. 2009, [cit. 2012-02-17]. Dostupný z WWW: □ http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_znojmo □

Údaje ze Zprávy o situaci na trhu práce v okrese Znojmo z roku 2010

Administrativní členění Jihomoravského kraje, aktualizace 31. 5. 2012, [cit. 2012-12-17]. Dostupné z WWW: □ [http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/administrativni_cleneni_jihomoravskeh_o_kraje/\\$File/2_Admin_cleneni.jpg](http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/administrativni_cleneni_jihomoravskeh_o_kraje/$File/2_Admin_cleneni.jpg) □

Analýza trhu práce v Jihomoravském kraji 2011, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:
□ http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/vyrocní_zpravy □

Šance pro vás v jihomoravském kraji, aktualizováno 12. 9. 2012, [cit. 2013-06-06].
Dostupné z WWW: □ <http://www.esfcr.cz/projekty/sance-pro-vas-v-jihomoravskem-kraji> □

Programové období 2007 – 2013 regionální i individuální projekty, [cit. 2013-06-06].
Dostupné z WWW: □ http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/esf/programove_obdobi_2007-2013 □

45 plus Jihomoravského kraje, [cit. 2013-06-06]. Dostupný z WWW:
□ <http://www.45plusjmk.cz/aktivity.php> □

45 plus v Jihomoravském kraji, aktualizováno 22. 1. 2013, [cit. 2013-06-06]. Dostupný
z WWW:
□ <http://www.esfcr.cz/projekty/45-plus-v-jihomoravskem-kraji> □

Po roce do práce, aktualizace 9. 11. 2012, [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW:
□ <http://www.esfcr.cz/projekty/po-roce-do-prace-v-jihomoravskem-kraji> □

Aktuálně – okres Znojmo , aktualizace 24. 6. 2013, [cit. 2013-06-24]. Dostupné
z WWW:
□ http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/aktualne_okres_znojmo □

Dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů, aktualizace 14. 1. 2013, [cit. 2013-06-06].
Dostupný z WWW:
□ [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F300406AC4/\\$File/310111q4114.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F300406AC4/$File/310111q4114.pdf) □

Návrh zprávy o zaměstnanosti, [cit. 2013-06-12]. Dostupný z WWW:
□ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_emplr_cs.pdf □

Jiné zdroje:

Ústní sdělení Ing. Evy Procházkové, pracovnice úřadu práce Ministerstva práce a
sociálních věcí

8 PŘÍLOHY

Příloha 1: Počet dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Znojmo v jednotlivých mikroregionech

Mikroregion	stav k 31. 12. (%)					
	2009		2010		2011	
	6 - 12 měsíců	Nad 12 měsíců	6 - 12 měsíců	Nad 12 měsíců	6 - 12 měsíců	Nad 12 měsíců
Hrušovany nad Jevišovkou	17,7	19,7	11,0	20,7	12,4	23,5
Mirotlav	17,2	22,4	11,5	28,1	13,7	29,3
Moravský Krumlov	20,3	25,3	13,3	32,5	13,0	34,9
Vranov nad Dyjí	15,8	18,3	8,8	25,5	9,2	25,0
Znojmo	19,2	24,4	12,2	27,4	13,6	31,9